

Utrikesutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering om försvarssamarbete samt med förslag till lagar som har samband med det

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering om försvarssamarbete samt med förslag till lagar som har samband med det (RP 58/2024 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet, lagutskottet och försvarsutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- försvarsutskottet FsUU 7/2024 rd
- lagutskottet LaUU 13/2024 rd
- grundlagsutskottet GrUU 28/2024 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört:

- statsminister Petteri Orpo, statsrådets kansli
- utrikesminister Elina Valtonen, utrikesministeriet
- försvarsminister Antti Häkkänen, försvarsministeriet
- Kommendör för försvarsmakten, general Janne Jaakkola, Försvarsmakten
- rättschef Kaija Suvanto, utrikesministeriet
- biträdande avdelningschef Mikael Antell, utrikesministeriet
- enhetschef Maria Guseff, utrikesministeriet
- diplomatisk rådgivare Marja Koskela, statsrådets kansli
- specialmedarbetare Matias Pajula, utrikesministeriet
- lagstiftningsråd Lauri Koskentausta, justitieministeriet
- äldre regeringssekreterare Anna Korhola, försvarsministeriet
- konsultativ tjänsteman Tuomas Koskenniemi, försvarsministeriet
- professor Tuomas Forsberg, Helsingfors universitet
- professor Hiski Haukkala, Tammerfors universitet
- professor Antero Holmila, Jyväskylä universitet.

Betänkande UtUB 5/2024 rd

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner avtalet mellan republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering om försvarssamarbete.

Genom avtalet om försvarssamarbete fördjupas det nära samarbete som Finland och Förenta staterna har med varandra på säkerhets- och försvarspolitikens område. I avtalet regleras möjligheten till Förenta staternas militära närvaro i Finland i alla säkerhetssituationer. Genom avtalet förbättras förutsättningarna för Förenta staternas stöd till Finland samtidigt som avtalet även inom ramen för Natomedlemskapets omständigheter stärker Finlands säkerhet. Därtill stärker avtalet Förenta staternas samt de övriga nordiska ländernas säkerhet.

Avtalet om försvarssamarbete grundar sig på avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor och kompletterar det. I avtalet om försvarssamarbete finns det bestämmelser om Förenta staternas tillträde till finskt territorium och användning av vissa i bilagan uppräknade överenskomna anläggningar och områden. I avtalet avtalas också om den rättsliga ställningen för Förenta staternas styrkor, civila komponent, anhöriga och avtalsentreprenörer. I avtalet finns dessutom bestämmelser om bland annat lagring av försvarsmateriel, säkerheten för Förenta staternas styrkor, straffrättslig jurisdiktion samt beskattning.

Avtalet om försvarssamarbete grundar sig på respekt för Finlands suveränitet, lagstiftning och folkrättsliga förpliktelser. Genom avtalet skapas det med Finlands samtycke och i enlighet med folkrätten en ram för att effektivisera försvarssamarbetet mellan Finland och Förenta staterna.

Avtalet träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter dateringen på en sådan senare not genom vilken parterna på diplomatisk väg underrättar varandra om att de har slutfört de inhemska förfaranden som krävs för att avtalet ska kunna träda i kraft. Inledningsvis ska avtalet gälla för en period om tio år. Därefter fortsätter avtalet tills vidare, men endera parten kan säga upp det med ett års varsel genom ett skriftligt meddelande till den andra parten via diplomatiska kanaler.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Det föreslås dessutom att de ändringar som behövs görs i skjutvapenlagen, utlänningslagen, militärfordonslagen, mervärdesskattelagen, lagen om statens skadeståndsverksamhet, körkortslagen, lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation, luftfartslagen, lagen om flygplatsnät och flygplatsavgifter och fordonslagen. De lagar som ingår i propositionen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Betänkande UtUB 5/2024 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Inledning

(1) Propositionen gäller godkännande och sättande i kraft av avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering om försvarssamarbete (nedan avtalet om försvarssamarbete). Utöver lagen om sättande i kraft av avtalet innehåller propositionen också förslag till ändring av vissa andra lagar som gäller att godkänna och sätta avtalet i kraft.

(2) Efter Rysslands angrepp mot Ukraina i februari 2022 gjorde Finland en omvärdering av sin säkerhetspolitiska situation, ansökte om medlemskap i Nato och började fördjupa sitt försvarssamarbete ytterligare med sina viktigaste partner. Under de diskussioner som fördes om ett fördjupat försvarssamarbete mellan Finland och Förenta staterna föreslog Förenta staterna för Finland att det skulle beredas ett avtal om försvarssamarbete under våren 2022.

(3) Finland blev medlem av försvarsalliansen Nato den 4 april 2023. Finlands Natomedlemskap skapar också förutsättningar för att fördjupa det bilaterala försvarssamarbetet till stöd för alliansens avskräckning och försvar. Utrikesutskottet instämmer i skrivningarna i propositionen om att Förenta staterna är en viktig strategisk allierad för Finland. Betydelsen av ett nära och friktionsfritt samarbete med Förenta staterna accentueras ytterligare efter att säkerhetsmiljön har förändrats. Avtalet om försvarssamarbete mellan de två allierade är ett bevis på Förenta staternas engagemang för att stärka säkerheten i Finland och Nordeuropa samt för att fördjupa och utvidga det säkerhets- och försvarspolitiska samarbetet.

(4) Utrikesutskottet konstaterar att det främsta syftet med avtalet om försvarssamarbete är att stärka Finlands säkerhet och försvar. Avtalet om försvarssamarbete är liksom Finlands Natomedlemskap inte riktat mot någon (UtUB 5/2022 rd, s. 10). Avtalet kompletterar Finlands Natomedlemskap. Vid sidan av den utrikes- och säkerhetspolitiska betydelsen stärker avtalet om försvarssamarbete Finlands försvarsförmåga genom att möjliggöra Förenta staternas närvaro, övningar och förhandslagring av försvarsmateriel i Finland. Avtalet skapar förutsättningar för operativ planering och samarbete mellan Finland och Förenta staterna i alla krissituationer.

(5) Avtalet mellan Finland och Förenta staterna är en del av Förenta staternas mer omfattande nätverk av avtal om försvarssamarbete. Av Natomedlemsstaterna har Förenta staterna ett motsvarande avtal om försvarssamarbete med Bulgarien, Danmark, Estland, Lettland, Litauen, Norge, Polen, Slovakien, Sverige, Tjeckien och Ungern. Av dessa grundar sig de avtal som Förenta staterna ingått med Norge, Sverige och Danmark på ett likadant modellavtal som det avtal som beretts för Finland. Utskottet konstaterar att detta i hög grad också bidrar till ett djupare territoriellt samarbete mellan Norden och Förenta staterna.

(6) Ur Förenta staternas perspektiv har avtalen om försvarssamarbete tre huvudsakliga syften. Genom avtalen skapas det enhetliga och tidsenliga ramar för de amerikanska styrkornas verksamhet, det möjliggörs sådana investeringar i infrastruktur som Förenta staterna finansierar i överenskomna anläggningar och områden och det säkerställs att Förenta staterna har tillgång till dessa. Dessutom säkerställs det att styrkor och utrustning obehindrat kan föras in och förflyttas i landet samt att försvarsutrustning, förnödenheter och materiel kan förhandslagras.

Betänkande UtUB 5/2024 rd

(7) Avtalet kommer först att gälla i tio år. Därefter fortsätter avtalet att gälla tills vidare, där vardera part kan säga upp avtalet med ett års varsel genom ett skriftligt meddelande till den andra parten genom diplomatiska kanaler.

(8) Utrikesutskottet anser att propositionen behövs och kan understödhas med kommentarerna och ändringsförslagen nedan.

Bilagan till avtalet

(9) I bilagan till avtalet anges 15 anläggningar och områden som amerikanska styrkor, amerikanska avtalsentreprenörer, finska avtalsentreprenörer, anhöriga och andra som parterna kommit överens om skulle ha obehindrad tillgång till och rätt att använda enligt avtalet. Dessa anläggningar och områden består av garnisonsområden eller delar av garnisonsområden som permanent används av Försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet, såsom flygbaser, flottbaser, skjut- och övningsområden samt lagerområden.

(10) I propositionen konstateras att bilagan till avtalet är en oskiljbar del av avtalet och den ska alltså godkännas som en del av avtalet i enlighet med 8 kap. i grundlagen. Också på ändringar av bilagan ska förfarandet enligt 8 kap. i grundlagen tillämpas. Enligt erhållen utredning kan nya områden tas in i förteckningen också med enkel majoritet i riksdagen, beroende på objektets betydelse. Försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet definierar områdena närmare i samarbete med Förenta staterna när avtalet träder i kraft genom att upprätta behövliga detaljerade dokument om gränserna för områdena.

Behandlingsordning

(11) I propositionen ingår ett rätt så omfattande och detaljerat avsnitt om behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordningen (s. 153—181). Förslaget bedöms särskilt med avseende på 94 och 95 § samt 1 § 1 och 3 mom. i grundlagen. I avsnittet presenteras också en bedömning av hur avtalet förhåller sig till kravet på avgränsande undantag enligt 73 § i grundlagen och till skyldigheten att trygga konstitutionens demokratiska grunder enligt 94 § 3 mom. i grundlagen.

(12) Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande ingående behandlat ovan nämnda frågor. Grundlagsutskottet konstaterar att propositionens avsnitt om behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordningen representerar god lagberedning. I propositionen anses punkterna 1 och 2 i artikel 3, punkt 2 i artikel 4, punkterna 2 och 3 i artikel 6 samt punkterna 1 och 2 i artikel 11 i avtalet om försvarssamarbete gälla grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. och 95 § 2 mom. i grundlagen. Avtalet bör därför godkännas av riksdagen i enlighet med 94 § 2 mom. i grundlagen genom ett beslut som fattats med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna. Dessutom bör sättandet i kraft av avtalet enligt propositionen (s. 180—181) ske i så kallad inskränkt grundlagsordning som avses i 95 § 2 mom. i grundlagen. Grundlagsutskottet hade ingenting att anmärka mot det behov av riksdagens samtycke som anges i propositionen. Utskottet kan i stora drag också instämma i det som sägs om behandlingsordningen för avtalet. (GrUU 28/2024 rd, s. 5.)

(13) I anslutning till bestämmelsen om suveränitet i 1 § 1 mom. i grundlagen noterar grundlagsutskottet utöver ovannämnda artiklar att också artikel 12.1 i avtalet om försvarssamarbete på ett

Betänkande UtUB 5/2024 rd

betydande sätt inskränker Finlands rätt att utöva jurisdiktion. Grundlagsutskottet anser att det också därför är motiverat att avtalet om försvarssamarbete och lagen om sättande i kraft av avtalet bör godkännas med kvalificerad majoritet. Riksåklagarens möjlighet att efter prövning återkalla beslutet om avstående från jurisdiktion räcker inte till denna del för att undanröja problemet som gäller suveränitet. Detta accentueras i fråga om eventuellt utövande av jurisdiktion som gäller dödsstraff. (GrUU 28/2024 rd, s. 8.)

Hur avtalet om försvarssamarbete förhåller sig till och skiljer sig från Nato Sofa

(14) Avtalet om försvarssamarbete kompletterar och moderniserar avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor (FördrS 23 och 24/2024, nedan Nato Sofa). Riksdagen godkände Nato Sofa den 19 mars 2024 och avtalet trädde för i kraft för Finlands del den 27 april 2024. Avtalet om försvarssamarbete tillämpas i allt försvarssamarbete med Förenta staterna, inklusive Natosamarbete då amerikanska styrkor befinner sig på finskt territorium. I samarbetet med Förenta staterna tillämpas alltså avtalet om försvarssamarbete och Nato Sofa parallellt. Det innebär att Nato Sofa, kompletterat med bestämmelserna i avtalet om försvarssamarbete, tillämpas till den del som bestämmelser finns i bägge avtalen. Till den del som Nato Sofa innehåller bestämmelser som inte finns i avtalet om försvarssamarbete, tillämpas enbart Nato Sofa (till exempel i fråga om hälso- och sjukvård).

(15) En viktig skillnad mellan avtalet om försvarssamarbete och Nato Sofa gäller rätten för Förenta staternas styrkor att komma in på en annan avtalsparts territorium. När Nato Sofa tillämpas, bestäms eller avtalas det alltid separat om inresan. När det gäller avtalet om försvarssamarbete grundar sig rätten till inresa på själva avtalet, på det sätt som avses i avtalet. I avtalet om försvarssamarbete ingår också rätten att använda separat avtalade anläggningar och områden inom den mottagande staten, och det möjliggör placeringen av materiel på förhand. Det finns inga bestämmelser om detta i Nato Sofa.

(16) Bestämmelserna i avtalet om försvarssamarbete avviker dessutom från bestämmelserna om straffrättslig jurisdiktion i Nato Sofa. Dessutom är bestämmelserna om styrkornas säkerhet och befogenheter i anslutning till den mer omfattande i avtalet om försvarssamarbete än i Nato Sofa. Avtalet om försvarssamarbete ger jämfört med Nato Sofa en större krets av personer olika rättigheter, till exempel avtalsentreprenörer, vars ställning det inte finns några bestämmelser om i Nato Sofa.

Centrala principer för avtalet

(17) Utrikesutskottet fäster vikt vid att det i propositionsmotiven lyfts fram att avtalet om försvarssamarbete grundar sig på respekt för Finlands suveränitet, lagstiftning och folkrättsliga förpliktelser. Genom avtalet skapas det med Finlands samtycke och i enlighet med folkrätten en ram för att effektivisera försvarssamarbetet mellan Finland och Förenta staterna.

(18) En viktig bestämmelse är den förpliktelse i artikel 1.2 i avtalet om försvarssamarbete, enligt vilken all verksamhet som omfattas av avtalet ska bedrivas med full respekt för Finlands suveränitet, lagstiftning och internationella rättsliga förpliktelser, inklusive vad gäller lagring av vissa typer av vapen på finskt territorium. Syftet med förpliktelsen är att beakta de utgångspunk-

Betänkande UtUB 5/2024 rd

ter som den finska lagstiftningen och internationella rättsliga förpliktelser ställer upp och att säkerställa att Finland har möjlighet att påverka tillämpningen av avtalet och verkställigheten av avtalsbestämmelserna.

(19) Avtalets krav på att suveräniteten ska respekteras stärks av den förpliktelse som Finland krävt att ska ingå i de centrala artiklarna i avtalet (artikel 3, 4 och 11) och enligt vilken bägge parternas synpunkter ska höras och beaktas. I detta syfte ska parterna konsultera varandra på olika nivåer, från de väpnade styrkorna upp till statens högsta ledning. Parterna kan även konsultera varandra i olika skeden, såsom i samband med den årliga planeringen av övningar, användningen av styrkorna och den operativa verksamheten samt från fall till fall. Syftet med konsultationerna är att säkerställa att Finland har tillräcklig situationsmedvetenhet när det gäller avtalsenlig verksamhet och att möjliggöra beaktandet av utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska aspekter vid tillämpningen av avtalet samt vid behov nationellt beslutsfattande. På så sätt kan Finland vid behov lyfta fram sina synpunkter för Förenta staterna, så att Förenta staterna kan beakta dem.

(20) Utrikesutskottet betonar vikten av en fungerande konsultationsmekanism för att trygga Finlands möjligheter att påverka i de frågor som nämns ovan. Det är viktigt att bevaka och utvärdera hur mekanismen fungerar när det finns erfarenhet av verkställandet av avtalet.

(21) När det gäller respekterandet av lagstiftningen har även det förbud mot att införa, framställa, inneha och spränga kärnladdningar som finns i 4 § i kärnenergilagen (990/1987) betydelse, konstateras det i propositionen. Det är också förbjudet och straffbart att transportera kärnvapen via Finland. I strafflagens (39/1889) 34 kap. 6 § (578/1995) har kärnladdningsbrott kriminaliserats.

(22) Av bestämmelserna i avtalet om försvarssamarbete kan åtminstone artikel 3 om tillgång till överenskomna anläggningar och områden, artikel 4 om förhandslagring av materiel och artikel 11 om förflyttning av luftfartyg, fartyg och fordon vara kopplade till frågor som gäller kärnladdningar. I artiklarna i fråga ingår den ovan beskrivna konsulteringsskyldigheten, vilken gör det möjligt för Finland att från fall till fall på olika nivåer framföra synpunkter vid tillämpningen av bestämmelserna i avtalet. Finland kan i vilket skede som helst meddela att finsk lagstiftning inte tillåter införsel av kärnladdningar i landet, vilket också i övrigt är allmänt känt. Utrikesutskottet betonar liksom försvarsutskottet Förenta staternas skyldighet att under alla omständigheter respektera Finlands suveränitet, lagstiftning och internationella förpliktelser (FsUU 7/2024 rd, s. 7). Ordalydelsen "kan exempelvis meddela" och "ska avhålla sig från" i propositionsmotiven innebär enligt de sakkunniga som utskottet hört inte att det till någon del finns rum för tolkning till exempel när det gäller tillämpningen av bestämmelserna i kärnenergilagen eller deras förpliktande karakter.

(23) Natos kärnvapenpolitik och kärnvapenavskräckning har behandlats närmare i försvarsutskottets utlåtande. Utrikesutskottet instämmer i att Natos avskräckning i sista hand stöder sig på kärnvapen. Denna riktlinje har uttryckts tydligt också i Natos strategiska koncept från 2022, där i synnerhet Förenta staternas kärnvapen är av central betydelse för militäralliansens säkerhet. När Förenta staterna placerar ut kärnvapen i Europa grundar det sig på separata fördrag. Enligt den gällande politiken har Förenta staterna ingen plan, avsikt eller anledning att placera ut kärnvapen i nya länder. Försvarsutskottet påpekar i sitt utlåtande att Förenta staterna efter kalla krigets slut har

Betänkande UtUB 5/2024 rd

taktiska kärnvapen i fem Natoländer: Belgien, Nederländerna, Tyskland, Italien och Turkiet. Frågan om införsel eller transitering av kärnvapen via Finland är till sin karaktär mycket teoretisk. Finland har inget intresse av det och Förenta staterna vill inte göra några ändringar i de nuvarande förläggningsplatserna för kärnvapen. (FsUU 7/2024 rd, s. 7.)

(24) I propositionsmotiven anges de riktlinjer som fastställts i de övriga nordiska ländernas avtal om försvarssamarbete när det gäller kärnvapen (RP, s. 20). I artikel 1 i Norges avtal konstateras att inget i avtalet ändrar Norges politik i fråga om stationering av utländska styrkor och förvaring eller ibruktagande av kärnvapen på Norges territorium. I artikel 1 i Danmarks avtal konstateras det att inget i avtalet ändrar Danmarks politik avseende förvaring eller ibruktagande av kärnvapen på Danmarks territorium. I propositionsmotiven till Sveriges avtal om försvarssamarbete konstateras å sin sida att ett ingående av avtalet om försvarssamarbete inte förändrar standpunkten att det på samma sätt som i övriga nordiska länder inte finns skäl att ha kärnvapen, eller permanenta baser, på svenskt territorium i fredstid (Prop. 2023/24:141, s. 68).

De viktigaste bestämmelserna i avtalet

Tillgång till och användning av överenskomna anläggningar och områden

(25) Enligt artikel 3.1 i avtalet om försvarssamarbete får amerikanska styrkor, amerikanska avtalsentreprenörer, finska avtalsentreprenörer, anhöriga och andra som parterna kommit överens om obehindrad tillgång till och användning av de överenskomna anläggningarna och områdena som förtecknas i bilaga A till avtalet, till exempel för utbildning och övningar, manövrar och transitering, utplacering av styrkor och materiel samt beredskapsoperationer. De överenskomna anläggningarna och områdena används i regel gemensamt. De organ som verkställer avtalet kan emellertid gemensamt och i enlighet med avtalet fastställa att endast amerikanska styrkor ska få ha tillgång till och använda vissa delar av de överenskomna anläggningarna och områdena.

(26) I propositionsmotiven behandlas anvisandet av delar av anläggningar och områden så att endast amerikanska styrkor ska få använda dem samt det nationella beslutsfattandet i anslutning till detta (RP, s. 50—51). Anvisande av anläggningar eller områden uteslutande för amerikanska styrkors bruk kräver alltid medverkan av Finland. Det kan röra sig om enskilda rum i en byggnad, en hel byggnad eller också delar av överenskomna anläggningar och områden. Beslut om anvisandet ska fattas antingen av Finlands försvarsmakt, försvarsministeriet eller statsrådets allmänna sammanträde. Beslutsfattandets nivå ska bestämmas utifrån hur betydelsefull den exklusiva användningen är. Betydelsefullheten beror till exempel på områdets omfattning, läge eller användningssyfte. Beslutanderätten bestäms utifrån Finlands nationella lagstiftning (bl.a. lagen om statsrådet). I de mest betydande fallen behövs också riksdagens medverkan. Utrikesutskottet understryker det som sägs i propositionen om att trygga riksdagens medverkan genom att se till att riksdagens rätt att få information tillgodoses (47 och 97 § i grundlagen), och när ärendets art kräver det även trygga riksdagens möjligheter att påverka i enlighet med redogörelseförfarandet i 44 § i grundlagen. Utrikesutskottet betonar att när delar av anläggningar och områden fastställs uteslutande för Förenta staternas bruk måste riksdagens påverkningssmöjligheter särskilt tryggas i situationer där det rör sig om överlåtelse av sådana anläggningar eller områden som är betydelsefulla till sin omfattning, sitt läge eller sitt användningsmål, eller delar av sådana. Detta kan ge-

Betänkande UtUB 5/2024 rd

nomföras exempelvis genom ett redogörelseförfarande beroende på hur betydelsefull ändringen är.

Förhandslagring av försvarsutrustning, förnödenheter och materiel

(27) Enligt artikel 4 i avtalet har Förenta staterna rätt att förhandslagra och förvara försvarsmateriel, förnödenheter och materiel i Finland. Det kan vara fråga om till exempel vapen, skjutförnödenheter, stridsfordon, andra fordon och kommunikationsmedel. Dessutom kan materielen bestå av kläder, livsmedel och annan materiel som stöder de amerikanska styrkornas praktiska verksamhet. Förenta staterna ska enligt avtalet i förväg underrätta Finlands försvarsmakt om materielen och när den levereras. Förhandslagrad materiel och de anläggningar eller delar av dessa som är avsedda för förvaring av sådan materiel får endast användas av amerikanska styrkor. På anväandet av förhandslagring av materiel på anläggningar och områden tillämpas samma förfarande som anges ovan när det gäller exklusiv användning enligt artikel 3.

Säkerhet

(28) I artikel 6.1 i avtalet uttrycks huvudregeln enligt vilken Finland i princip ansvarar för skyddet och säkerheten av amerikanska styrkor. Enligt artikel 6.2 har de amerikanska styrkorna emellertid rätt att inom eller i omedelbar närhet av de överenskomna anläggningar och områden som fastställts i bilagan till avtalet vidta åtgärder för att säkerställa sin säkerhet.

(29) Under exceptionella omständigheter och i enlighet med gemensamt godkända säkerhetsplaner får amerikanska styrkor vidta nödvändiga och proportionerliga åtgärder bortom den omedelbara närheten av de överenskomna anläggningarna och områdena för att upprätthålla säkerheten för och försvaret av de amerikanska styrkorna samt kontinuiteten i deras militära operationer eller för att återställa säkerheten. Enligt uppgifter till utskottet är en utvidgning av befogenheterna till den omedelbara närheten av de överenskomna anläggningarna och områdena befogad för att de amerikanska styrkorna ska kunna svara på faror utifrån som hotar deras säkerhet i de överenskomna anläggningarna och områdena.

(30) Både lagutskottet och försvarsutskottet fäster i fråga om artikeln uppmärksamhet vid att det är problematiskt att begreppet "omedelbar närhet" inte har definierats närmare. Enligt propositionsmotiven (RP, s. 65, 168) har begreppet inte öppnats i avtalet och bedömningen av den omedelbara närheten ska enligt avtalet i sista hand avgöras av Förenta staterna. Begreppet omedelbar närhet behandlas dock ingående i propositionsmotiven, liksom också strävandena att minska de tolkningsskillnader som hänför sig till begreppet. Begreppet begränsas av Förenta staternas hotbedömning i varje enskild situation. Omedelbar närhet ska basera sig på en hotbedömning enligt den regionala, tidsmässiga och allmänna säkerhetssituationen. Det är inte möjligt att på ett uttömmande sätt definiera ett noggrant avstånd för begreppet omedelbar närhet utan det ska bedömas separat från fall till fall. Säkerhetsplanerna, som är gemensamma för de finska myndigheterna och de amerikanska styrkorna och där man tillsammans bedömer sannolikheten för hot och risker, spelar en viktig roll för definitionen av omedelbar närhet i olika situationer.

Betänkande UtUB 5/2024 rd

(31) Amerikanska styrkors användning av befogenheter förutsätter exceptionella omständigheter och vidtagande av åtgärderna enligt de gemensamt godkända säkerhetsplanerna. I sak är det till den här delen enligt motiven fråga om begränsade befogenheter.

(32) Utifrån det som sägs ovan betonar utrikesutskottet vikten av gemensamt godkända säkerhetsplaner för de finska och amerikanska myndigheterna för att i så stor utsträckning som möjligt minska mångtydigheten i fråga om begreppet omedelbar närhet. Utskottet instämmer i det som lagutskottet konstaterat att man i fråga om säkerhetsplanerna bör sträva efter att de åtminstone i fråga om ledningsförhållandena i de situationer som avses i planerna också ska ange vilka maktmedel som kommer i fråga och vilka maktmedelsredskap som får användas. Utskottet betonar också här att eftersom de bestämmelser som ska tillämpas och situationerna då de ska tillämpas är nya, bör konsekvenserna av dem följas noggrant. Utrikesutskottet inskräper riksdagens rätt att få information också när avtalet verkställs och i anslutning till det bör man också fästa uppmärksamhet vid hur den omedelbara närheten i praktiken tolkas.

(33) Utrikesutskottet fäster också uppmärksamhet vid försvarsutskottets viktiga iakttagelser om vikten av ett fungerande samarbete mellan försvarsmakten och polisen i frågor som gäller säkerheten för amerikanska styrkor (FsUU 7/2024 rd, s. 8—9).

(34) Utskottet inskräper dessutom att försvarsministeriet enligt utskottets uppgifter för närvarande bereder en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om försvarsmakten och till en del andra lagar genom vilka det föreslås att Försvarsmaktens befogenheter utvidgas till den omedelbara närheten av områden som Försvarsmakten förfogar över samt för att trygga styrkor som hör till främmande staters försvarsmakt (Försvarsministeriet 002:00/2023). Propositionen är ett led i strävandena att stärka Försvarsmaktens möjligheter att sörja för säkerheten för de amerikanska styrkorna och deras militära operationer på det sätt som avses i artikel 6 i avtalet om försvarssamarbete.

Frågor om straffrättslig jurisdiktion

(35) Artikel 12 i avtalet om försvarssamarbete rör straffrättslig jurisdiktion. Den centrala bestämmelsen i artikeln gäller att Finland avstår från sin företrädesrätt att utöva jurisdiktion över medlemmar av de amerikanska styrkorna i fråga om misstänkta brott som inte härrör från en handling eller underlåtenhet som har begåtts i tjänsten, det vill säga närmast brott som begåtts på fritiden. Enligt artikel 12.2 i avtalet innehåller avtalet ett förfarande enligt vilket man från fall till fall kan återkalla detta avstående från jurisdiktion. Enligt den punkten får Finland i enskilda ärenden som Finland anser vara av särskild betydelse återkalla avståendet genom att inge ett skriftligt uttalande om saken till de behöriga amerikanska militära myndigheterna. Lagutskottet påpekar i sitt utlåtande att det i avtalet inte preciseras vad som avses med enskilda ärenden av särskild betydelse, utan avtalsbestämmelsen är vag. Å andra sidan kan de finska myndigheterna således bestämma om ett enskilt ärende är av särskild betydelse. (LaUU 13/2024 rd, s. 5)

(36) Utrikesutskottet konstaterar att de omständigheter som ska beaktas vid prövningen av återkallandet beskrivs på behörigt sätt i propositionsmotiven (RP s. 86—87, 138—139). I motiven ges exempel på grunder som kan beaktas vid beslutsfattandet. Det kan röra sig om situationer i vilka brottet har väckt allmän uppmärksamhet i Finland, brottet är samhällseligt betydande i Fin-

Betänkande UtUB 5/2024 rd

land, brottet som har riktat sig till en finländare är allvarligt och sådant till sin typ eller kvalitet att det är motiverat att behandla det i en finsk rättsprocess, den jämlika behandlingen av likadana brott som har ingåtts i Finland, främjandet av att en finländsk målsägandes rätt till skadestånd genomförs, tryggandet av en finländsk svarandes rättigheter i synnerhet i fråga om mer allvarliga brott, brottet har ingåtts inom finskt territorium och förknippas med ett hot av dödsstraff.

(37) Utrikesutskottet anser det vara viktigt att lagutskottet har fäst vikt vid att man i ovan nämnda prövning beaktar att målsägandes rätt till skadestånd genomförs och tar hänsyn till förpliktelserna i fråga om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna.

(38) För fullföljandet av rätten att återkalla avståendet är det relevant att artikel 12 föreskriver att de amerikanska styrkorna skriftligen ska underrätta de finska myndigheterna om varje ärende som omfattas av punkt 1 i artikeln, med undantag för brott för vilka högst böter eller ett frihetsstraff på ett år kan dömas ut i enlighet med amerikansk lagstiftning.

(39) Utrikesutskottet understryker lagutskottets påpekande om att det är viktigt att dels följa upp den helhet som består av rätten att återkalla avstående enligt artikel 12.2 och underrättelseskyldigheten enligt 3 punkten, dels av bevaka hur helheten fungerar. Relevant i detta avseende är artikel 29 i avtalet, enligt vilken Finland har rätt att få information om Förenta staternas genomförande av avtalet, och de verkställande organen vid behov ska samråda för att säkerställa en korrekt verkställighet av avtalet.

(40) En av de viktigaste faktorerna när det gäller fördelningen av den straffrättsliga jurisdiktionen gäller att begreppet "i tjänsten" (i avtalet om försvarssamarbete även tjänsteutövning, på engelska official duty) inte är klart definierat. Både lagutskottet och försvarsutskottet fäster uppmärksamhet vid detta i sina utlåtanden. Begreppet lämnar på samma sätt som i Nato Sofa rum för tolkning och definieras inte närmare i avtalet om försvarssamarbete. Lagutskottet välkomnar å andra sidan i sitt utlåtande att avtalet jämfört med Nato Sofa innehåller uttryckliga och närmare bestämmelser om procedurfrågor i anslutning till definitionen. Enligt avtalsbestämmelserna utgör ett fastställande från den behöriga amerikanska militära myndigheten på finskt territorium om att en handling eller underlåtenhet begåtts i tjänsten tillräckligt bevis för detta. Finland får lägga fram vilken information som helst som är relevant för fastställandet av vad som utgör tjänsteutövning och de amerikanska myndigheterna ska till fullo beakta sådan information, och parterna ska samråda om den så snart som möjligt. De finska myndigheterna kan också, när de anser att omständigheterna kräver det, begära att de högre amerikanska myndigheterna omprövar fastställandet av tjänsteutövningen. (LaUU 13/2024 rd, s. 6.)

(41) Utrikesutskottet framhåller på samma sätt som för Nato Sofas del att det är viktigt att följa tillämpningen av fastställandet av tjänsteutövning också i anslutning till avtalet om försvarssamarbete i syfte att säkerställa fungerande och ändamålsenliga förfaranden.

(42) Utskottet instämmer i det som lagutskottet påpekat om att de finska myndigheterna bör sträva efter att domsrätten såvitt möjligt utövas i en finsk domstol för att trygga den rättsliga ställningen för en målsägande som är varaktigt bosatt i Finland (LaUU 13/2024 rd, s. 7). I fråga om offrets ställning är det positivt att avtalet om försvarssamarbete innehåller bestämmelser om samarbete kring offrens rättigheter (artikel 12.7 och 7 § i lagförslag 1).

Betänkande UtUB 5/2024 rd

Bestämmelserna om ställningen för en person som misstänks för eller dömts för brott

(43) Artikel 13 (Frihetsberövande och rätt till kontakt) innehåller bestämmelser om den misstänktes eller dömdes ställning. I artikeln finns bestämmelser framför allt om situationer där finska myndigheter griper eller anhåller en medlem av de amerikanska styrkorna eller en anhörig till en medlem eller där en sådan person är föremål för en förundersökning eller en pågående rättegång. Lagutskottet har i sitt utlåtande ingående behandlat denna punkt i avtalet.

(44) Lagutskottet föreslår i sitt utlåtande att förslaget till ikraftträdandelag (lagförslag 1) kompletteras med bestämmelser av vilka det framgår i vilket förfarande tidsfristens förlängning i ett tillståndsärende enligt paragrafen ska behandlas och avgöras vid domstol och hur ändring kan sökas i ett beslut i tillståndsärendet. Lagutskottet konstaterar dessutom rent allmänt att den tidsfrist på ett år för straffrättsligt förfarande som avses i artikel 13.4 är tämligen kort, vilket också konstateras i propositionen (s. 92). Utskottet anser därför att det är viktigt att också tillämpningspraxisen för artikel 13.4 följs upp för att man ska kunna bedöma om de nationella processbestämmelserna behöver ses över. (LaUU 13/2024 rd, s. 10.) Utrikesutskottet betonar vikten av att säkerställa att tidsfristen inte hindrar att straffansvaret realiserar. I övrigt har utrikesutskottet inget att tillägga till lagutskottets grundliga behandling av artikel 13 i avtalet om försvarssamarbete.

Dödsstraff

(45) Frågan om förbud mot dödsstraff har behandlats ingående i regeringens proposition om Nato Sofa och i lagutskottets och grundlagsutskottets utlåtande om den. Grundlagsutskottet fäste i sitt utlåtande vikt vid behovet av att tolka och tillämpa avtalsbestämmelserna och bestämmelserna om genomförandet av dem med respekt för Finlands grundlag och med iakttagande av principen om en tolkning som bäst främjar syftet med de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna (GrUU 2/2024 rd). Samma utgångspunkt bör enligt utskottet tillämpas också i fråga om avtalet om försvarssamarbete (GrUU 28/2024 rd, förbud mot dödsstraff s. 9—10).

(46) I den aktuella propositionen utgår man från att avtalet om försvarssamarbete inte är problematiskt med tanke på förbudet mot dödsstraff i 7 § 2 mom. i grundlagen. Avtalet innehåller inte i sig några uttryckliga avtalsbestämmelser om dödsstraff. I artikel 12 i avtalet finns en avtalsbestämmelse som kompletterar och preciserar artikel VII i Nato Sofa och som noggrannare definierar vissa villkor för jurisdiktion. Dessutom bör det noteras att om frågan om dödsstraff aktualiseras i de situationer som avses i artikel 12.1—12.2 i avtalet om försvarssamarbete, ska riksåklagaren enligt specialmotiveringen till 5 § 1 mom. i lagförslag 1 återkalla avståendet från jurisdiktion, om brottet har ingåtts inom finskt territorium och förknippas med ett hot om dödsstraff (RP, s. 139, 172—173).

(47) Enligt grundlagsutskottets utlåtande bör de ovan nämnda bestämmelserna i 5 § 1 mom. i ikraftträdandelagen om riksåklagarens behörighet att återkalla ett beslut om avstående från jurisdiktion, till den del det gäller riksåklagarens prövningsrätt i fråga om dödsstraff, kompletteras så att det skrivs in i lagen att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna ska beaktas, om avtalsbestämmelserna tillåter det (GrUU 28/2024 rd, s 10). Med beaktande av det som sägs ovan föreslår utrikesutskottet att bestämmelserna kompletteras så att prövningsrätten i

Betänkande UtUB 5/2024 rd

fråga om återkallande av jurisdiktion inte gäller situationer där dödsstraff kan dömas ut om avståendet från jurisdiktionen inte återkallas. I övrigt baserar sig återkallandet av jurisdiktion på riksåklagarens prövning från fall till fall på det sätt som anges i propositionen (s. 86, 139).

(48) Grundlagsutskottet hänvisade vid bedömningen av Nato Sofa (GrUU 2/2024 rd, stycke 39) till det stycke i artikel VII.7 enligt vilket myndigheterna i den sändande staten inte får verkställa dödsstraff i den mottagande staten, om lagen i den mottagande staten inte i liknande fall föreskriver dödsstraff. Avtalsbestämmelsen innebär enligt grundlagsutskottets uppfattning att myndigheterna i den sändande staten inte får verkställa dödsstraffet på finskt territorium. Den ovannämnda avtalsbestämmelsen har inte upprepats i avtalet om försvarssamarbete, men den kommer enligt grundlagsutskottets uppfattning med stöd av Nato Sofa också att tillämpas på det aktuella avtalet (GrUU 28/2024 rd, s. 10).

(49) Frågan om dödsstraff är nära förknippad med den politiska överenskommelse där Finland och Förenta staterna genom notväxling den 20 november 2023 kom överens om att de restriktioner som förbudet mot dödsstraff medför ska beaktas vid tillämpningen av Nato Sofa och avtalet om försvarssamarbete inom Finlands territorium och i de finska myndigheternas verksamhet. Notväxlingen delgavs riksdagen i samband med regeringens proposition om godkännande av Nato Sofa (RP 90/2023 rd).

Avtalets konsekvenser och verkställande

(50) Utrikesutskottet påpekar att de faktiska konsekvenserna av avtalet om försvarssamarbete kommer att definieras utifrån i vilken omfattning samarbete bedrivs och i vilken utsträckning amerikanska styrkor och anhöriga till deras medlemmar samt amerikanska avtalsentreprenörer anländer till finskt territorium. Enligt erhållen utredning skulle avtalet inte innebära en permanent närvaro av Förenta staterna i Finland, utan amerikanska styrkor skulle även i fortsättningen i regel vistas i Finland till exempel i anslutning till utbildnings- och övningsverksamhet eller annat samarbete. Avtalet tillåter också att de amerikanska styrkorna bedriver verksamhet eller vistas i landet en längre tid enligt ett roterande system. Utrikesutskottet påpekar att riksdagens påverkningssamverkan och rätt att få information måste tryggas.

(51) De avtal om och arrangemang för genomförande som ska upprättas som stöd för verkställandet av avtalet om försvarssamarbete standardiserar gemensamma förfaranden och skapar klarhet i verksamheten. Som avtalets verkställande organ koordinerar försvarsministeriet och informerar Förenta staterna vilken aktör som i varje enskilt fall ska vara nationellt behörig att förhandla om avtalen om och arrangemangen för genomförande. Statsrådet har preliminärt bedömt att det behövs avtal om och arrangemang för genomförande bland annat i fråga om säkerhet, infrastruktur och byggande, ankomst till och avresa från landet, tullar och införsel samt beskattning. Enligt erhållen utredning kan genomförandeaftalen eller överenskommelserna till sitt innehåll vara antingen fördrag, internationella förvaltningsavtal eller juridiskt obundna överenskommelser.

(52) Utrikesutskottet betonar vikten av att konsekvenserna av genomförandet av avtalet om försvarssamarbete följs upp och utvärderas och att man om det behövs vidtar fortsatta åtgärder och gör de eventuella ändringar som behövs i lagstiftningen. Utskottet betonar vikten av att riksdagens möjligheter att få information och påverka beaktas när avtalet verkställs. Också grundlags-

Betänkande UtUB 5/2024 rd

utskottet framhåller i sitt utlåtande betydelsen av att riksdagens rätt att få information tillgodoses på behörigt sätt i fråga om verkställandet av avtalet. Grundlagsutskottet betonar vikten av detta särskilt i fråga om artiklarna 3, 4, 6 och 11 (GrUU 28/2024 rd, s. 7).

(53) Många av de frågor som behandlats i detta betänkande klarnar i samband med att avtalet kompletteras och verkställs på det sätt som anges ovan. Utrikesutskottet anser det vara viktigt att statsrådet lämnar riksdagen en utredning eller redogörelse om de samordningsförfaranden och arrangemang för samarbete som väsentligt kompletterar och styr verkställigheten av avtalet om försvarssamarbete och som det avtalas om efter att avtalet har ratificerats.

(54) För att man ska kunna ge en korrekt bild utåt av den avtalsenliga verksamheten är det såväl i Finland som utomlands viktigt med information och kommunikation om vilka konsekvenser avtalet har i praktiken och även mer allmänt för utrikes- och säkerhetspolitiken.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering om försvarssamarbete

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande påpekat att ingressen i förslaget till ikraftträdandelag (lagförslag 1) är felaktig (GrUU 28/2024 rd, s. 11).

Utrikesutskottet föreslår att ingressen korrigeras så att det framgår att förslaget till ikraftträdandelag ska behandlas i inskränkt grundlagsordning enligt 95 § 2 mom. i grundlagen.

5§. Behörighet att återkalla avstående från jurisdiktion. Enligt grundlagsutskottets utlåtande bör bestämmelserna i 5 § 1 mom. i ikraftträdandelagen om riksåklagarens behörighet att återkalla ett beslut om avstående från jurisdiktion till den del det gäller riksåklagarens prövningsrätt i fråga om dödsstraff kompletteras så att det skrivs in i lag att förpliktelseerna som gäller de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna ska beaktas, om avtalsbestämmelserna tillåter det (GrUU 28/2024 rd, s 10).

Med beaktande av det som sägs ovan föreslår utrikesutskottet att bestämmelserna kompletteras så att prövningsrätten i fråga om återkallande av jurisdiktion inte gäller situationer där dödsstraff kan dömas ut om avståendet från jurisdiktionen inte återkallas. I övrigt baserar sig återkallandet av jurisdiktion på riksåklagarens prövning från fall till fall på det sätt som anges i propositionen (s. 86, 139).

10§. Förlängning av tidsfristen för rättsligt förfarande. Lagutskottet har i sitt utlåtande noterat att det av 10 § inte framgår i vilket förfarande ett tillståndsärende enligt paragrafen ska behandlas och avgöras vid domstol och hur ändring kan sökas i ett beslut i tillståndsärendet.

Utrikesutskottet föreslår därför att 10 § i lagförslag 1 kompletteras med ett nytt 2 mom. i anslutning till detta.

Betänkande UtUB 5/2024 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner avtalet i proposition RP 58/2024 rd.

Beslutet om godkännande av avtalet ska fattas med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Riksdagen godkänner lagförslag 2–11 i proposition RP 58/2024 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 58/2024 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Lagförslag 1 i proposition RP 58/2024 rd ska godkännas utan att lämnas vilande genom ett beslut som har fattats med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering om försvarssamarbete

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som föreskrivs i 95 § 2 mom. i grundlagen, föreskrivs:

1 §

Bestämmelser som hör till området för lagstiftningen

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Washington den 18 december 2023 mellan Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering ingångna avtalet om försvarssamarbete ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

Betänkande UtUB 5/2024 rd

2 §

Gränserna för överenskomna anläggningar och områden

Försvarsmakten fastställer gränserna för de överenskomna anläggningar och områden som den förfogar över och som uppräknas i bilaga A till avtalet om försvarssamarbete.

3 §

Undantag som gäller export av försvarsmateriel och kontroll av export av produkter med dubbel användning

Lagen om export av försvarsmateriel (282/2012) och lagen om kontroll av export av produkter med dubbel användning (562/1996) tillämpas inte på verksamhet som sker i enlighet med avtalet om försvarssamarbete.

4 §

Undantag som gäller yrkeslicenser och yrkeskvalifikationer

Kraven enligt finsk lagstiftning för yrkeslicenser, yrkeskvalifikationer, registrering av yrkesutövare eller anmälningar om dessa eller kontroll eller tillsyn i anslutning till dem tillämpas med stöd av artikel 10.3 i avtalet om försvarssamarbete inte på medlemmar av de amerikanska styrkorna eller på amerikanska avtalsentreprenörer när de inom ramen för deras av detta avtal föranledda tjänsteutövning eller kontraktsevenliga skyldigheter utför tjänster för eller tillhandahåller varor till de amerikanska styrkorna, anhöriga till medlemmar av styrkorna, amerikanska avtalsentreprenörer eller andra personer som Finland och Förenta staterna kommit överens om. Tillämpning av detta undantag förutsätter att villkoren i artikel 10.3 i avtalet om försvarssamarbete uppfylls.

5 §

Behörighet att återkalla avstående från jurisdiktion

Det i artikel 12.2 i avtalet om försvarssamarbete avsedda beslutet om återkallande av avstående från jurisdiktion fattas i Finland av riksåklagaren. Riksåklagaren ska återkalla avståendet från jurisdiktion, om ett uteblivet återkallande kan leda till att dödsstraff döms ut i strid med grundlagen eller de människorättsförpliktelser som är bindande för Finland.

I artikel 12.3 i avtalet om försvarssamarbete avsedda underrättelser mottas av riksåklagaren.

6 §

Fastställande av tjänsteutövning

Den i artikel 12.6 i avtalet om försvarssamarbete avsedda kontakten med den behöriga amerikanska militära myndigheten sker genom riksåklagaren.

Betänkande UtUB 5/2024 rd

Den i artikel 15.3 i avtalet om försvarssamarbete avsedda kontakten med den behöriga amerikanska militära myndigheten sker genom Försvarsmakten.

7 §

Samarbete avseende offrens rättigheter

Riksåklagaren är behörig myndighet i Finland vid i artikel 12.7 i avtalet om försvarssamarbete avsett samarbete och informationsutbyte.

8 §

Behörighet att underrätta om gripande och anhållande

En i artikel 13.1 i avtalet om försvarssamarbete avsedd underrättelse om gripande och anhållande lämnas till den behöriga amerikanska militära myndigheten av riksåklagaren.

9 §

Förblivande eller ställande under amerikanska militära myndigheters kontroll

Beslut om i artikel 13.2 i avtalet om försvarssamarbete avsett förblivande eller ställande under amerikanska militära myndigheters kontroll fattas på framställning av åklagaren av den domstol som fattar beslut om häktning. Vid handläggningen av ärendet iakttas i tillämpliga delar 3 kap. i tvångsmedelslagen (806/2011).

Åklagaren kan framställa en i artikel 13.3 i avtalet om försvarssamarbete avsedd begäran om att finska myndigheter ska få verkställa frihetsberövande av en medlem av de amerikanska styrkorna eller en anhörig till en sådan medlem.

10 §

Förlängning av tidsfristen för rättsligt förfarande

Samtycke till förlängning av ett i artikel 13.4 i avtalet om försvarssamarbete avsett rättsligt förfarande kan ges eller en överenskommelse om förlängning av ett i nämnda punkt avsett rättsligt förfarande kan ingås av åklagaren efter det att den domstol som är behörig i åtalsärendet eller, innan åtal väcks, av någon annan tingsrätt där behandlingen av ärendet lämpligen kan ske har gett tillstånd till det på begäran av åklagaren. Vid behandlingen av ärendet i domstolen iakttas i tillämpliga delar 3 kap. 14 § 2 och 3 mom. samt 19 § i tvångsmedelslagen.

Betänkande UtUB 5/2024 rd

11 §

Avräkning av tiden för frihetsberövande

I fråga om ett i artikel 13.5 i avtalet om försvarssamarbete avsett brottmål som behandlas vid en finsk domstol tillämpas bestämmelserna om avräkning av tiden för frihetsberövande i 6 kap. 13 § i strafflagen (39/1889).

12 §

Undantag för tjänster som är avsedda för väpnade styrkor

På sådana tjänster enligt i artikel 21.1 i avtalet om försvarssamarbete som är avsedda för väpnade styrkor och tillhandahålls medlemmar av de amerikanska styrkorna, anhöriga till sådana medlemmar samt andra personer som parterna kommit överens om tillämpas inte finsk lagstiftning till den del det är fråga om licenser eller tillstånd, registrering, underrättelser, inspektion eller tillsyn som gäller tjänsterna.

13 §

Bestämmelser som inte hör till området för lagstiftningen

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet om försvarssamarbete som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Ikraftträdande

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

2.

Lag

om ändring av 17 § i skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skjutvapenlagen (1/1998) 17 § 1 mom. 10 punkten, sådan den lyder i lag 126/2024,
som följer:

17 §

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte

10) överföring till eller från Finland, införsel, utförsel, tillverkning, reparation, modifiering och innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som hör till en främmande stats väpnade styrkor, om

a) verksamheten omfattas av avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor (FördrS 23 och 24/2024), protokollet om status för internationella militära högkvarter som inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget (FördrS 25 och 26/2024), avtalet mellan de stater som är parter i Nordatlantiska fördraget och andra stater som deltar i Partnerskap för fred om status för deras styrkor (FördrS 65/1997) eller dess andra tilläggsprotokoll (FördrS 73/2005) eller avtalet mellan Republiken Finlands regering och Förenta staternas regering om försvarssamarbete,

b) verksamheten grundar sig på ett internationellt fredsbevarande uppdrag,

c) tillstånd för verksamheten har beviljats med stöd av territorialövervakningslagen (755/2000),

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande UtUB 5/2024 rd

3.

Lag

om ändring av 40 § i utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen (301/2004) 40 § 1 mom. 7 punkten, sådan den lyder i lag 449/2012,
samt
fogas till 40 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 449/2012, 121/2022 och 1206/
2022, nya 8 och 9 punkter som följer:

40 §

Uppehållsrätt

Laglig vistelse enligt denna lag är

7) vistelse under pågående, i 52 b § avsedd betänketid i fråga om ett offer för människohandel och en i 52 d § avsedd tredjelandsmedborgare som vistats och arbetat olagligt i landet,

8) vistelse av en i avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor (FördrS 23 och 24/2024), protokollet om status för internationella militära högkvarter som inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget (FördrS 25 och 26/2024), avtalet mellan de stater som är parter i Nordatlantiska fördraget och andra stater som deltar i Partnerskap för fred om status för deras styrkor (FördrS 65/1997) eller dess andra tilläggsprotokoll (FördrS 73/2005) avsedd medlem av en styrka,

9) vistelse av en i avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas Förenade stater regering om försvarssamarbete avsedd medlem av en styrka, medlem av den civila komponenten, anhörig och amerikansk avtalsentreprenör.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

4.

Lag

om ändring av militärfordonslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 § i militärfordonslagen (332/2023) ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 23 a § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

På de amerikanska styrkornas officiella icke-taktiska fordon som avses i artikel 9.2 i avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas Förenta staters regering om försvarssamarbete, nedan *avtalet om försvarssamarbete*, tillämpas endast kraven i 23 a §.

4 kap.

Militärfordonsregistret och registrering av militärfordon

23 a §

Utfärdande av militära registrerings skyltar med stöd av avtalet om försvarssamarbete

Huvudstabens tekniska granskningsavdelning ska på begäran av de amerikanska militära myndigheterna utfärda Försvarsmaktens registreringstecken, registreringsskyltar och registreringsintyg till de amerikanska styrkornas i artikel 9.2 i avtalet om försvarssamarbete avsedda officiella icke-taktiska fordon. För detta ändamål kan huvudstabens tekniska granskningsavdelning föra in i det register som avses i denna lag de uppgifter som behövs för identifiering av fordonet.

En förutsättning för utfärdande av registreringstecken och registreringsskyltar samt för införande och ändring av registeruppgifter är att en i artikel 9.2 i avtalet om försvarssamarbete avsedd begäran lämnas till huvudstabens tekniska granskningsavdelning samt att en verifikation av de uppgifter om fordonet som ska föras in i registret läggs fram.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

5.

Lag

om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 94 § 1 mom. 26 punkten samt 129 d, 129 e och 209 r §, sådana de lyder, 94 § 1 mom. 26 punkten och 129 d och 129 e § i lag 417/2022 samt 209 r § i lag 310/2023, och

fogas till 94 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1218/1994, 1486/1994, 763/1999, 940/1999, 935/2004, 1359/2009, 1392/2010, 1202/2011, 305/2016, 417/2022, 1272/2022, 310/2023 och 835/2023, en ny 27 punkt och till lagen en ny 129 f § som följer:

94 §

Skattefri är import av följande varor

26) varor i fråga om vilka den mervärdesskatt som betalas på försäljningen ska deklarerar i den särskilda ordning som avses i 133 r §, om det individuella registreringsnummer som tilldelats den skattskyldige för användning av den särskilda ordningen har anmälts till Tullen senast när importanmälan lämnas,

27) varor som i artikel 19 i avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas Förenta staters regering om försvarssamarbete, nedan *avtalet om försvarssamarbete*, avsedda medlemmar av de amerikanska styrkorna, familjemedlem som hör till medlemmens hushåll och anställda hos amerikanska avtalsentreprenörer importerar för personligt bruk enligt de förutsättningar och begränsningar som fastställs i avtalet om försvarssamarbete, förutsatt att grunden för den skatt som ska betalas på importen ökad med mervärdesskattens andel är minst 170 euro eller något annat belopp som fastställs i avtalet om försvarssamarbete; den som importerar en vara ska på begäran för Tullen visa upp ett adekvat intyg om att personen med stöd av avtalet om försvarssamarbete, sin status och varans användningsändamål har rätt till skattefrihet.

129 d §

Till en sådan medlem av en amerikansk styrka som avses i artikel 17 i avtalet om försvarssamarbete och som befinner sig i Finland återbetalas den skatt som ingår i förvärvet av varor och tjänster som köpts i Finland, om varan eller tjänsten har köpts för personligt bruk av medlemmen av den amerikanska styrkan eller en familjemedlem som hör till medlemmens hushåll.

Förutsättningen för återbäring är att varornas eller tjänsternas skattebelagda inköpspris är totalt minst 170 euro eller något annat belopp som fastställs i avtalet om försvarssamarbete. På återbäringen tillämpas även i övrigt de begränsningar och förutsättningar som fastställs i avtalet om försvarssamarbete.

Skatten återbetalas kvartalsvis på basis av en ansökan som gjorts till Skatteförvaltningen och inom trettio dagar från mottagandet av ansökan. Ansökan ska göras inom ett år efter betalnings-

Betänkande UtUB 5/2024 rd

dagen för fakturan. Till ansökan ska fogas ett adekvat intyg om att sökanden med stöd av avtalet om försvarssamarbete, sökandens status eller ändamålet med varan eller tjänsten har rätt till återbäring. Skatteförvaltningen kontrollerar förutsättningarna för återbäring och återbetalar skatten.

Skatteförvaltningen bestämmer närmare vilka uppgifter som ska ingå i ansökan och vilka handlingar som ska fogas till ansökan.

129 e §

Om skatt har återburits till för stort belopp med stöd av 129 eller 129 a—129 d §, kan det överstora skattebelopp som återburits dras av från ett skattebelopp som återbärs senare.

129 f §

Vad som i 59 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ föreskrivs om skattskyldiga tillämpas också på den som är berättigad till återbäring enligt 129 och 129 a—129 d §.

När ändring söks i ett beslut som fattats med stöd av 129 och 129 a—129 d § räknas tidsfristen för begäran om omprövning från utgången av det kalenderår som omfattar den period som berörs av beslutet.

209 r §

En faktura som ligger till grund för en ansökan enligt 128, 129 och 129 a—129 d § ska förvaras i tre år från ingången av året efter fakturans betalningsdag. I fråga om en ansökan enligt 125 § ska de handlingar som verifierar beloppet av den skatt som ingår i förvärvet av varorna och utförelsen av dessa varor förvaras i tre år från ingången av året efter det år då varorna utfördes.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

6.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om statens skadestandsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statens skadestandsverksamhet (978/2014) 1 § 1 mom., sådant det lyder i lag 127/2024, som följer:

Betänkande UtUB 5/2024 rd

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på handläggning av skadeståndsanspråk mot staten, om anspråket grundas på ett fel eller en försummelse som en statlig myndighet har begått eller på verksamhet för vilken staten svarar oberoende av uppsåt eller vårdslöshet. Denna lag tillämpas också på av tredje parter ställda ersättningsanspråk som finska staten har förbundit sig att handlägga med stöd av ett för Finland bindande avtal om status för styrkor eller internationella militära högkvarter eller avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering om försvarssamarbete. När det är fråga om ersättning som grundas på en dom som Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har meddelat, på förlikning vid nämnda domstol enligt artikel 39 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (FördrS 19/1990) eller på en dom eller ett beslut som något annat internationellt rättskipnings- eller undersökningsorgan har meddelat, tillämpas lagen dock bara på betalningen av ersättning av statsmedel.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

7.

Lag

om ändring av 58 a § i körkortslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i körkortslagen (386/2011) 58 a § 1 mom., sådant det lyder i lag 130/2024, som följer:

58 a §

Körkort, körtillstånd och militära körtillstånd utfärdade i en stat som deltar i militärt försvarssamarbete

Ett körkort, körtillstånd eller militärt körtillstånd som avses i ett för Finland bindande avtal om status för styrkor eller militära internationella högkvarter eller i avtalet mellan Finlands regering och Amerikas förenta staters regering om försvarssamarbete ger rätt att i Finland köra sådana mo-

Betänkande UtUB 5/2024 rd

tordrivna fordon, sådana fordon inom Försvarsmakten eller sådana internationella militärfordon som motsvarar den körkortskategori som anges på körkortet eller körtillståndet.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

8.

Lag

om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 39 §, 265 § 2 mom. och 324 § 1 mom., av dem 39 § sådan den lyder i lagarna 1003/2018 och 1207/2020 samt 265 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1003/2018, som följer:

39 §

Radiotillstånd

För innehav och användning av radiosändare krävs radiotillstånd som beviljas av Transport- och kommunikationsverket, om inte något annat föreskrivs i denna paragraf.

Radiotillstånd för innehav och användning av en radiosändare behövs inte, om radiosändaren används endast på en samfrekvens som Transport- och kommunikationsverket har fastställt för den och om dess överensstämmelse har säkerställts på det sätt som föreskrivs i denna lag. Transport- och kommunikationsverket får meddela sådana föreskrifter om begränsning av användningen av radiosändaren som behövs för att frekvenserna ska användas effektivt och ändamålsenligt samt för att förebygga eller avhjälpa störningar.

Transport- och kommunikationsverket kan bestämma att det om innehavet och användningen av en radiosändare som avses i 2 mom., innan den tas i bruk, ska göras en skriftlig registreringsanmälan som är i kraft högst fem år åt gången.

Radiotillstånd för innehav av en radiosändare behövs inte, om radiosändaren i tekniskt hänseende permanent har försatts i sådant skick att den inte kan användas för radiokommunikation eller om det i övrigt är klart att innehavet inte syftar till att utrustningen ska användas för radiokommunikation.

Betänkande UtUB 5/2024 rd

Transport- och kommunikationsverket meddelar föreskrifter om hur ett tillstånd, annat berättigande eller märke som anger rätt att använda radiosändare, vilka utfärdats av en behörig myndighet i ett annat land, ska godkännas som ett tillstånd enligt 1 mom.

Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet behöver inte radiotillstånd för innehav och användning av radiosändare, om radiosändaren endast används på de frekvensområden som fastställts enbart för försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets bruk i föreskrifter som Transport- och kommunikationsverket meddelat med stöd av 96 § 1 mom.

En polisman från en främmande stat behöver inte radiotillstånd för innehav och användning av radiosändare vid förföljande enligt artikel 41 eller övervakning över gränsen enligt artikel 40 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna (FördrS 23/2001).

En företrädare för en främmande stat behöver inte radiotillstånd för innehav och användning av en radiosändare vid stats- eller arbetsbesök, om Transport- och kommunikationsverket informerats om innehavet och användningen av radiosändaren och om Transport- och kommunikationsverket har fått de uppgifter som verket begärt om radiosändarens konstruktion.

De i avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas Förenta staters regering om försvarssamarbete, nedan *avtalet om försvarssamarbete*, avsedda amerikanska styrkorna behöver inte radiotillstånd för innehav och användning av de radiosändare som de använder.

Sådan främmande stats personal som avses i Tammerforskonventionen om tillhandahållande av telekommunikationsresurser för lindrande av katastrofverkningar och för hjälpinsatser (FördrS 15/2005) behöver inte radiotillstånd för innehav och användning av radiosändare vid sådana räddningsåtgärder och sådan lindring av katastrofer som avses i konventionen, om Transport- och kommunikationsverket informerats om innehavet och användningen av radiosändaren och om Transport- och kommunikationsverket har fått de uppgifter som verket begärt om radiosändarens konstruktion och planerade användning.

265 §

Påvisande av behörighet

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får en radiosändare även användas av en annan person som står under omedelbar uppsikt av den som innehar ett behörighetsbevis. Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet när de sköter radiokommunikation som har samband med det militära försvaret och inte heller radioutrustning som de enbart använder för ändamål som hänför sig till det militära försvaret samt inte heller i avtalet om försvarssamarbete avsedda amerikanska styrkor.

324 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Bestämmelserna i 326 och 327 § samt 329 § 3 mom. gäller inte Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet när de sköter radiokommunikation som har samband med det militära försva-

Betänkande UtUB 5/2024 rd

ret och inte heller radioutrustning som innehas av dem uteslutande för ändamål som hänför sig till det militära försvaret samt inte heller i avtalet om försvarssamarbete avsedda amerikanska styrkors radiokommunikation eller radioutrustning som innehas av dem.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

9.

Lag

om ändring av 112 § i luftfartslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i luftfartslagen (864/2014) 112 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1327/2021, som följer:

112 §

Drivande, tillhandahållande och utveckling av flygtrafiktjänster

En leverantör av flygtrafikledningstjänst enligt 108 § driver, tillhandahåller och utvecklar sina flygtrafiktjänster i luftrummblock för den civila, statliga och militära luftfarten. Om de anordningar eller system som används för flygtrafiktjänsterna ägs eller innehas av ett flygplatsnätbolag som avses i 3 § 3 punkten i lagen om flygplatsnät och flygplatsavgifter (210/2011), ska leverantören av flygtrafikledningstjänst och flygplatsnätbolaget i samarbete se till att de drivs, tillhandahålls och utvecklas för den civila, statliga och militära luftfarten. De avgifter som tas ut hos statsluftfartyg och militära luftfartyg ska motsvara de avgifter som tas ut för tjänster som tillhandahålls luftfartyg inom den civila luftfarten, om det inte är fråga om en särskild tjänst eller om något annat inte har överenskommit om avgifterna. Leverantören av flygtrafikledningstjänst och flygplatsnätbolaget samt representanter för den statliga och den militära luftfarten ska närmare komma överens om de tjänster som tillhandahålls den statliga och den militära luftfarten och om prissättningen av tjänsterna.

En leverantör av sådana flygtrafiktjänster som med stöd av avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas Förenta staters regering om försvarssamarbete befriats från avgifter har rätt att av statens medel få en ersättning som motsvarar kostnaderna för tillhandahållandet av tjänsterna. Ersättningsbeloppet ska motsvara de avgifter som leverantören av flygtrafiktjänster skulle ha haft rätt att ta ut utan den avgiftsbefrielse som fastställs i ett internationellt avtal.

Betänkande UtUB 5/2024 rd

Med *särskild tjänst inom flygtrafiktjänsten* avses i denna lag de flygtrafiktjänster som behövs på grund av de krav som statsluftfartygs och militära luftfartygs verksamhet ställer och

- 1) som tillhandahålls av endast en leverantör,
- 2) för vilka det inte har bestämts avgifter i enlighet med de allmänna tjänstevillkoren, och
- 3) som drivs, tillhandahålls och utvecklas endast för statlig luftfart eller militär luftfart.

Närmare bestämmelser om de tjänster som hör till de särskilda tjänsterna inom flygtrafiktjänsten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

De ersättningar som ska betalas för särskilda tjänster inom flygtrafiktjänsten ska vara skäliga med beaktande av de särskilda kostnader som tjänsten orsakar och en skälig avkastning.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

10.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om flygplatsnät och flygplatsavgifter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om flygplatsnät och flygplatsavgifter (210/2011) 8 § som följer:

8 §

Flygplatstjänster för statlig och militär luftfart, prissättning av tjänsterna och samråd om dem

De avgifter som tas ut av statsluftfartyg och militära luftfartyg ska motsvara de avgifter som tas ut för tjänster som tillhandahålls luftfartyg inom civil luftfart, om det inte är fråga om en särskild tjänst eller om något annat inte har överenskommit om avgifterna.

Representanter för flygplatsnätbolaget och för den statliga och militära luftfarten ska ingå närmare överenskommelse om de tjänster som tillhandahålls den statliga och militära luftfarten i flygplatsnätet och om prissättningen av tjänsterna.

En leverantör av sådana flygplatstjänster som med stöd av avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas Förenade staters regering om försvarssamarbete befriats från avgifter har rätt att av statens medel få en ersättning som motsvarar kostnaderna för tillhandahållandet av tjänsterna. Ersättningsbeloppet ska motsvara de avgifter som leverantören av flygplatstjänster skulle ha haft rätt att ta ut utan den avgiftsbefrielse som fastställs i ett internationellt avtal.

Betänkande UtUB 5/2024 rd

Flygplatsnätbolaget ska hålla separata samråd enligt 7 § med representanter för den statliga och militära luftfarten. Dessutom ska flygplatsoperatören hålla samråd med de behöriga myndigheterna innan operatören fattar beslut om genomförande av nya betydande infrastrukturprojekt.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

11.

Lag

om ändring av fordonslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fordonslagen (82/2021) 127 §, sådan den lyder i lag 132/2024, och
fogas till 1 a §, sådan den lyder i lag 493/2023, ett nytt 5 mom. och till lagen en ny 83 a § som följer:

1 a §

Avgränsning av tillämpningsområdet

På i avtalet mellan Republiken Finlands regering och Amerikas Förenta staters regering om försvarssamarbete, nedan *avtalet om försvarssamarbete*, avsedda fordon som registreras i Finland tillämpas endast kraven i 83 a §.

83 a §

Anmälan och registrering av fordons registeruppgifter med stöd av avtalet om försvarssamarbete

Transport- och kommunikationsverket utfärdar avgiftsfritt registreringstecken, registreringskyltar och registreringsintyg för fordon som avses i artikel 9 i avtalet om försvarssamarbete. För detta ändamål kan verket i registret anteckna de uppgifter som föreskrivs i 219 och 221 § i lagen om transportservice.

En förutsättning för utfärdande av registreringstecken och registreringsskyltar samt för anteckning och ändring av registeruppgifter är att en i artikel 9 i avtalet om försvarssamarbete avsedd begäran lämnas till Transport- och kommunikationsverket samt att en verifikation av en gällande trafikförsäkring och av de uppgifter om fordonet som ska antecknas i registret läggs fram.

Betänkande UtUB 5/2024 rd

Äganderätten till eller innehavet av ett fordon som avses i denna paragraf får inte överlåtas till någon annan än en person som avses i avtalet om försvarssamarbete, om inte Transport- och kommunikationsverket godkänner det.

127 §

Temporär användning av fordon som avses i ett för Finland bindande avtal om status för styrkor eller internationella militära högkvarter eller i avtalet om försvarssamarbete

En person som avses i ett för Finland bindande avtal om status för styrkor eller internationella militära högkvarter eller i avtalet om försvarssamarbete och som temporärt vistas i Finland får under en i avtalet avsedd vistelse använda ett fordon som personen fört in i landet och som är registrerat i en avtalsslutande stat.

När ett fordon används i Finland i de situationer som avses i denna paragraf är det som föreskrivs i 125 § 3 mom. 1, 3 och 4 punkten och 125 § 4 mom. en förutsättning för användningen.

Den som framför ett fordon ska för den myndighet som övervakar trafiken på begäran visa upp ett tillstånd till tillfällig införsel som bevis på temporär användning i enlighet med denna paragraf samt ett bevis på att de förutsättningar som anges i 125 § 3 mom. 1, 3 och 4 punkten är uppfyllda.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors 27.6.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kimmo Kiljunen sd
vice ordförande Sofia Vikman saml
medlem Eva Biaudet sv
medlem Pekka Haavisto gröna
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Antti Kaikkonen cent (delvis)
medlem Atte Kaleva saml
medlem Anne Kalmari cent (delvis)
medlem Pia Kauma saml
medlem Johannes Koskinen sd
medlem Jarmo Lindberg saml
medlem Veijo Niemi saf
medlem Jussi Saramo vänst
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Timo Harakka sd (delvis)
ersättare Sakari Puisto saf
ersättare Mikko Savola cent (delvis).

Betänkande UtUB 5/2024 rd

Sekreterare var

utskottsråd Tiina Larvala.